

راهبردهای ارتقای عملکرد مسجد به عنوان یک نهاد مردمی با استفاده از تکنیک QSPM

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۷/۰۳

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۸/۰۴

کد مقاله: ۴۳۴۴۲

علیرضا گل نظری^۱، احمد ملکان^۲، جواد ملکان^{۳*}،

جعفر شعبانی نژاد^۴

چکیده

شهر ایرانی از دیرباز تصویری از مثالی آسمانی بوده و از این رو شکل می‌گیرد که حامل پیامی از سرزمین موعود و رابطی بین وجود و موجود باشد. این شهر بعد از ورود اسلام نیز تحولات چشمگیری را در خود نمودار می‌سازد. یکی از این تحولات مهم بعد کالبدی آن می‌باشد که مسجد به عنوان تبلور اندیشه برآمده از اسلام در این زمینه نقش آفرینی می‌کند. جدای از کارکرد عبادی که به عنوان مهم‌ترین کارکرد مسجد شناخته می‌شود کارکردهای متفاوت دیگری نظیر آموزشی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و ... نیز به خود گرفته است. هدف از انجام این پژوهش ارتقای عملکرد مساجد با تکیه بر کارکردهای مختلف مسجد می‌باشد. روش پژوهش توصیفی و تحلیلی می‌باشد و داده‌های لازم بر اساس انجام مصاحبه با ذینفعان این نهاد مردمی اعم از ائمه جماعت، امنای مسجد و صاحب‌نظران در این زمینه جمع‌آوری شده است و در نهایت تعداد ۳۰ پرسشنامه در میان آنان با استفاده از تکنیک گلوله برفی توزیع و تکمیل گردید. جهت تحلیل و ارزیابی پرسشنامه از تکنیک swot و qspm استفاده و در نهایت راهبردها جهت ارتقای عملکرد مسجد ارائه گردید. نتایج پژوهش نشان داد در مرحله اول راهبردهای با استفاده از این تکنیک‌ها که مرحله ورود اطلاعات می‌باشد شامل S۱ در ماتریس ارزیابی عوامل درونی و بیرونی به عنوان مهم‌ترین عامل شناخته شد. در مرحله دوم یعنی مقایسه یا تطبیق، اولویت و اهمیت راهبردهای رقابتی (ST) نسبت به سایر راهبردها شناخته شد. و در نهایت در مرحله سوم یعنی برنامه‌ریزی راهبردی کمی ST۲ با بالاترین امتیاز به عنوان مهم‌ترین راهبردی در میان راهبردهای رقابتی جهت ارتقای عملکرد مسجد شناخته شد و سایر راهبردهای رقابتی در اولویت بعدی قرار گرفتند.

واژگان کلیدی: شهر ایرانی، مسجد، کارکرد مسجد، swot، qspm

۱- کارشناسی ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه تهران

۲- دانشجوی دکتری جغرافیای روستایی (گرایش آمایش محیطی)، دانشگاه تهران

۳- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی

۴- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات (نویسنده مسئول) j.malekan@yahoo.com